

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 409/2012-65

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. augusta 2012 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. PhDr. B. K., B., a mal. R. K., V., zastúpeného zákonným zástupcom otcom – JUDr. PhDr. B. K., ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 14, čl. 15 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 40, čl. 41 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s namietaným porušením čl. 1 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 2 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s namietaným porušením čl. 1 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práv podľa čl. 3 ods. 1 a 2, čl. 4, čl. 5, čl. 6 ods. 1 a 2, čl. 7 ods. 1, čl. 16 ods. 1, čl. 18 ods. 1, čl. 24 ods. 1 a čl. 35 Dohovoru o právach dieťaťa postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vedenom pod sp. zn. 22 P 121/2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. PhDr. B. K. a mal. R. K. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. mája 2012 doručená sťažnosť JUDr. PhDr. B. K., B. (ďalej len „sťažovateľ v 1. rade“), a maloletého R. K., V. (ďalej len „sťažovateľ v 2. rade“; spoločne aj „sťažovatelia“), zastúpeného zákonným zástupcom otcom – JUDr. PhDr. B. K., ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 14, čl. 15 ods. 1 a 2, čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 2, čl. 40, čl. 41 ods. 1 a 4, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s namietaným porušením čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 2 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s namietaným porušením čl. 1 a čl. 17 dohovoru, ako aj práv podľa čl. 3 ods. 1 a 2, čl. 4, čl. 5, čl. 6 ods. 1 a 2, čl. 7 ods. 1, čl. 16 ods. 1, čl. 18 ods. 1, čl. 24 ods. 1 a čl. 35 Dohovoru o právach dieťaťa postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vedenom pod sp. zn. 22 P 121/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovatelia namietajú porušenie svojich v sťažnosti označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru a Dohovoru o právach dieťaťa, ku ktorým malo dôjsť postupom okresného súdu v napadnutom konaní tým, že okresný súd *„nevykonal súdnu právomoc a nerozhodol o predmetnom návrhu v zákonom stanovenej lehote 7 dní od doručenia návrhu na nariadenie predbežného opatrenia“*, v dôsledku čoho *„nečinnosťou súdu, t. j. nekonaním vo veci predmetného návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a nevykonaním súdnej právomoci v zákonom presne stanovenej lehote (§ 75 ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku), na vykonanie ktorej má sťažovateľ – účastník občianskeho súdneho konania právny nárok, došlo k zásahu do základných práv a slobôd – k porušeniu základných práv a slobôd sťažovateľa a maloletého dieťaťa sťažovateľa“*.

Sťažovatelia v sťažnosti ďalej uvádzajú:

„V dôsledku protizákonnej a protiústavnej manipulácie súdneho konania začatého dňa 13. 04. 2012 na základe predmetného návrhu na nariadenie predbežného opatrenia

došlo k porušeniu základných práv sťažovateľa maloletého dieťaťa sťažovateľa, ktorá spočívala vo výkone súdnej právomoci sudkyňou v rozpore so zákonom:

- keď nebol zo strany súdu uskutočnený výkon súdnej právomoci vo veci predmetného návrhu v zákonom presne stanovenej, časovo ohraničenej a uzavretej lehote, a bolo vydané iba zmätočné uznesenie Okresného súdu Bratislava V zo dňa 18. 04. 2012 o podmienkach konania – o postúpení predmetného návrhu z dôvodu údajnej miestnej nepríslušnosti súdu, čím rovnako odmietol miestne príslušný súd Okresný súd Bratislava V sťažovateľovi a maloletému dieťaťu sťažovateľa právo na súdnu ochranu práv,
- a to v súčinnosti s porušením nezávislosti a nestrannosti súdneho konania v rámci práva na súdnu ochranu realizovaného predmetným návrhom, čo dokazuje odôvodnenie uvedeného zmätočného uznesenia o podmienkach konania, ktoré bolo v rozpore so zákonom a preukázalo ovplyvňovanie súdu odporkyňou v rozpore s predpismi o priebehu súdneho konania.

Neposkytnutím predbežnej ochrany základných práv maloletého dieťaťa sťažovateľa v zmysle návrhu na nariadenie predbežného opatrenia doručeného sťažovateľom (otcom dieťaťa) miestne príslušnému Okresnému súdu Bratislava V, Slovenská republika v rozpore so zákonmi SR, Ústavou SR a medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je viazaná SR, umožnila nahradiť parentes potestat (rodičovskú moc) na strane otca dieťaťa, ktorú realizoval sťažovateľ (otec dieťaťa) výkonom rodičovských práv a povinností v súlade so zákonmi SR, Ústavou SR a medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách, mocou spoločnosti – societas potestas (mocou Náboženskej spoločnosti Jehovových svedkov), ktorej ideologické princípy ohrozujú a porušujú základné práva maloletého dieťaťa sťažovateľa a sťažovateľa – rodiča...

... práva a slobody jedného subjektu práva, t. j. sloboda náboženského vyznania a viery matky dieťaťa (členky Náboženskej spoločnosti Jehovových svedkov) nie je nadradená právam a slobodám maloletého dieťaťa sťažovateľa a práva a slobody žiadneho subjektu práva, ani odporkyne (matky dieťaťa – členky Náboženskej spoločnosti Jehovových svedkov) nesmú ohrozovať a porušovať práva a slobody dieťaťa. Z tohto dôvodu matka dieťaťa – členka Náboženskej spoločnosti Jehovových svedkov, ktorá má odmietavý postoj k transfúzii krvi nemôže rozhodovať o práve dieťaťa na život, t. j. rozhodovať o neposkytnutí

pomoci dieťaťa pri potrebe záchrany života transfúziou krvi, resp. rozhodovať o práve dieťaťa na ochranu zdravia, t. j. rozhodovať o poskytovaní zdravotnej starostlivosti dieťaťu zakladajúcej sa na obdobných zdravotných úkonoch.“

Sťažovateľ v 1. rade „požiadal v najlepšom záujme maloletého R. K., aby miestne príslušný Okresný súd Bratislava V:

- urýchlene poskytol včasnú predbežnú ochranu ohrozených základných práv a maloletého dieťaťa sťažovateľa R. K.,*
- zabránil popísanému nezákonnému zasahovaniu do výkonu rodičovských práv a povinností otca voči maloletému dieťaťu sťažovateľa R. K., najmä starostlivosti a výchovy, ktorú sa snaží prevziať náboženská spoločnosť Jehovových svedkov priamo, ako aj prostredníctvom odporkyne (matky dieťaťa), a to nariadením predbežného opatrenia požadovaného navrhovateľom v návrhu doručenom Okresnému súdu Bratislava V dňa 13. 04. 2012...*

Nevykonaním súdnej právomoci, nevydaním rozhodnutia súdu vo veci predmetného návrhu sťažovateľa súd zasiahol do základných práv maloletého dieťaťa sťažovateľa a sťažovateľa a namiesto odstránenia protiprávneho stavu ich porušovania súčasne prevzal:

- zodpovednosť za riziká vyplývajúce z emocionálnej lability matky pri výkone rodičovských práv a povinností...,*
- ako aj zodpovednosť za ohrozovanie práva dieťaťa na život a práva dieťaťa na ochranu zdravia zo strany odporkyne (matky dieťaťa), ako aj za následky ohrozovania a porušovania ďalších základných práv maloletého dieťaťa sťažovateľa a sťažovateľa v dôsledku v návrhu popísaného správania a konania odporkyne (matky dieťaťa)...“.*

Sťažovatelia na základe skutočností uvedených v sťažnosti navrhujú, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní boli porušené v petite sťažnosti označené základné práva a slobody podľa ústavy a práva podľa dohovoru a Dohovoru o právach dieťaťa a zároveň prikáže okresnému súdu v napadnutom konaní konať. Zároveň sa sťažovatelia

domáhajú priznania primeraného finančného zadost'učinenia v sume 40 000 € a úhrady trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrh, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Zo s'ťažnosti vyplýva, že s'ťažovatelia ňou namietajú porušenie v petite označených základných práv podľa ústavy, práv podľa dohovoru a práv podľa Dohovoru o právach dieťaťa postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ku ktorému malo dôjsť tým, že nerozhodol v zákonom ustanovenej lehote o návrhu s'ťažovateľa v 1. rade na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý bol okresnému súdu doručený 13. apríla 2012, ale vydal „*iba zmätočné uznesenie... zo dňa 18. 04. 2012 o podmienkach konania – o postúpení predmetného návrhu z dôvodu údajnej miestnej nepríslušnosti súdu, čím rovnako odmietol*

miestne príslušný súd Okresný súd Bratislava V sťažovateľovi a maloletému dieťaťu sťažovateľa právo na súdnu ochranu práv...“. Sťažovatelia teda sťažnosťou napádajú postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 22 P 121/2012, ktorým tento postúpil bez rozhodnutia návrh sťažovateľa v 1. rade na vydanie predbežného opatrenia z dôvodu miestnej nepríslušnosti a sám o tomto návrhu (meritórne) nerozhodol.

Podľa § 105 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) ak súd podľa odseku 1 zistí, že nie je miestne príslušný, neodkladne postúpi vec príslušnému súdu bez rozhodnutia alebo ju za podmienok uvedených v § 11 ods. 3 predloží Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky; o tomto postúpení súd upovedomí účastníkov.

Podľa § 105 ods. 3 OSP ak súd, ktorému bola vec postúpená, s postúpením nesúhlasí, alebo účastník postúpenia namieta do 15 dní od doručenia upovedomenia o postúpení, predloží vec na rozhodnutie svojmu nadriadenému súdu; jeho rozhodnutím je viazaný aj súd, ktorému má byť vec podľa rozhodnutia nadriadeného súdu postúpená.

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že okresný súd 18. apríla 2012 postúpil spis vzťahujúci sa na konanie vedené pod sp. zn. 22 P 121/2012 z dôvodu miestnej nepríslušnosti podľa § 105 ods. 2 OSP miestne príslušnému Okresnému súdu Vranov nad Topľou z dôvodu, že v čase podania návrhu na nariadenie predbežného opatrenia zo strany sťažovateľa v 1. rade bolo preukázané, že matka maloletého sa spoločne s maloletým (sťažovateľom v 2. rade, pozn.) zdržiava v obvode Okresného súdu Vranov nad Topľou.

Z ďalších zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ v 1. rade namietal miestnu nepríslušnosť Okresného súdu Vranov nad Topľou a o jeho námietke rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 1 CoP 63/2012, 1 CoP 64/2010 z 20. júna 2012 tak, že „na konanie vo veci 9 P 145/2012 Okresného súdu Vranov nad Topľou (na Okresnom súde Bratislava V vec vedená pod sp. zn. 22 P 121/2012) je príslušný Okresný súd Vranov nad Topľou“ (citované z uznesenia krajského súdu sp. zn. 1 CoP 63/2012, 1 CoP 64/2012 z 20. júna 2012, pozn.).

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Z už uvedeného vyplýva, že postúpenie veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 22 P 121/2012 z okresného súdu na Okresný súd Vranov nad Topľou z dôvodu miestnej nepríslušnosti okresného súdu namietal sťažovateľ v 1. rade námietkou miestnej nepríslušnosti. O tejto námietke bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd, ktorý o nej aj rozhodol uznesením sp. zn. 1 CoP 63/2012, 1 CoP 64/2012 z 20. júna 2012. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o námietke sťažovateľa v 1. rade vylučuje, aby sa sťažovateľmi namietaným porušením ústavou garantovaných práv, ku ktorému malo dôjsť postupom okresného súdu v napadnutom konaní (postúpením veci Okresnému súdu Vranov nad Topľou z dôvodu miestnej nepríslušnosti okresného súdu, pozn.), zaoberal v tomto konaní ústavný súd.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľov odmietol z dôvodu nedostatku právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd poukazuje na svoje zistenia, podľa ktorých o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia sťažovateľa v 1. rade z 13. apríla 2012 rozhodol po postúpení veci Okresnému súdu Vranov nad Topľou tento súd uznesením sp. zn. 9 P 145/2012 z 30. apríla 2012 (ďalej len „uznesenie z 30. apríla 2012“) tak, že ho zamietol. O odvolaní sťažovateľa v 1. rade proti uzneseniu z 30. apríla 2012 rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 1 CoP 63/2012, 1 CoP 64/2012 tak, že odvolaním napadnuté uznesenie z 30. apríla 2012 potvrdil.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľov uvedenými v sťažnosti.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. augusta 2012